

בש"פ 5456/15 - מדינת ישראל נגד משה רובין

בבית המשפט העליון

בש"פ 5456/15

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: משה רובין

בקשה להארכת מעצר שלישית מעבר לתשעה חודשים
לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ז באב תשע"ה (12.8.15)

בשם המבקשת: עו"ד עילית מידן

בשם המשיב: עו"ד אורי בן נתן

החלטה

לפני בקשה להארכת מעצר שלישית מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), במסגרתה מתבקש בית המשפט להאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים החל מיום 18.8.2015 או עד למתן פסק דין בעניינו של המשיב בתפ"ח 33171-05-14 בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, לפי המוקדם מבין המועדים.

עמוד 1

תמצית כתב האישום

1. כתב האישום המתוקן בשנית שהוגש ביום 4.5.2015 נגד המשיב ונגד ארבעה נאשמים נוספים מונה 15 אישומים, מהם 13 מיוחסים למשיב. כתב האישום מייחס למשיב עמידה בראש התארגנות עבריינית, שניהלה וערכה, באופן מאורגן, שיטתי ומתמשך, הימורים אסורים בעיר באר-שבע ובסביבתה. במסגרת זו הפעיל המשיב, בסיועם של הנאשמים הנוספים, מספר סוכני הימורים וכן מספר מתחמים שבהם נערכו משחקי מזל אסורים. כמו כן, ניהל המשיב הימורי ספורט בלתי חוקיים ברשת האינטרנט. לצד עסקי ההימורים, הואשם המשיב בשורה של פעילויות עברייניות נוספות, הכוללות סחיטה באיומים – בעצמו ובאמצעות אחרים – של מהמרים וסוכני הימורים להם הלווה סכומי כסף משמעותיים המגיעים כדי מאות אלפי שקלים, בריבית קצוצה, אשר לא השיבו לו את סכומי ההלוואות שנטלו ממנו. בנוסף, במקרה אחד מיוחסת למשיב מעורבות בהפצת חומר מסוכן מסוג "ניס גאי". המשיב פעל אף להסתיר ולהסוות את פעילותו ואת הרווחים שגרף בעקבותיה, הן מהמשטרה והן מרשויות המס, על ידי כך שהיה מרחיק את עצמו מהמהמרים ומהמתחמים הפיזיים שבהם היו נערכים הימורים אלו, מחליף מכשירי טלפון ניידים וכרטיסי SIM ומשנה את מקום הפעלת המשחקים האסורים מעת לעת. לא זו אף זו, במספר הזדמנויות שבהן פשטה המשטרה על המתחמים שאותם ניהל המשיב, היה המשיב מורה לעובדים שאותם העסיק – לרבות מוכרי כרטיסים, מלצרים ו"קופים" – לא למסור פרטים למשטרה וכן לקחת על עצמם את האחריות על ניהול ההימורים האסורים.

2. בשל המעשים האלו הואשם המערער בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין; עבירות של החזקת מקום למשחקי מזל אסורים לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין; עבירות של ארגון הימורים לפי סעיף 225 לחוק העונשין; עבירות של הדחה בחקירה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 245 ו-249(א) לחוק העונשין; עבירה של סיכון חיי אדם בפזיזות לפי סעיף 338(8) לחוק העונשין; עבירות של העלמת הכנסות לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); עבירות של עורמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; ועבירות של הלבנת הון לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

הליכי מעצר קודמים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום המקורי ביום 19.5.2014, הוגשה בקשה לעצור את המשיב את תום ההליכים. הדיון הראשון בבקשה נדחה לבקשת המשיב והנאשמים הנוספים מיום 19.5.2014 ליום 10.6.2014, וזאת לצורך צילום ולימוד חומר החקירה שהיקפם בנסיבות העניין הינו משמעותי. בעקבות בקשה נוספת לדחיית מועד הדיון, נדחה הדיון הראשון ליום 8.7.2014. ביום זה ביקש המשיב דחייה נוספת בשל היקף חומרי החקירה. בית המשפט נעתר לבקשה והורה על דחיית הדיון ליום 12.8.2014, וזאת, כפי שציין בית המשפט, "בלית ברירה". ביום 11.8.2014 הוגשה בקשה מוסכמת לדחיית מועד הדיון בשל קריאתו של בא כוח המבקשת לשירות מילואים בצו שמונה. בית המשפט דחה בעקבות זאת את הדיון ליום 10.9.2014. ביום 25.8.2014, לבקשת המשיב, הדיון בעניינם של כלל הנאשמים אוחד ונקבע ליום 30.9.2014.

4. ביום 4.11.2014 הורה בית המשפט המחוזי (השופט נ' אבו טהה) על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. בית המשפט קבע בהחלטתו מיום 13.11.2014 כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית בנוגע לכלל האישומים מלבד האישום הראשון, המייחס למשיב מעמד של ראש ארגון פשיעה. בנוסף נקבע כי בנסיבות העניין קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית. לבסוף, בשים לב לפעילות העבריינית הנרחבת המיוחסת למשיב שלצדה חשש להימלטות מן הדין ולשיבוש הליכי משפט, נקבע כי אין מקום לשחרר את המשיב לחלופת מעצר.

5. ביום 9.2.2015 האריך בית משפט זה (השופט נ' סולברג) את מעצרו של המשיב בתשעים יום החל מיום 19.2.2015, בהסכמה. הוראה נוספת על הארכת המעצר בהסכמה, החל מיום 20.5.2015, ניתנה ביום 4.5.2015 על ידי השופטת א' חיות.

השתלשלות ההליך העיקרי

6. ביום 2.6.2014 בוצעה הקראה פורמאלית של כתב האישום. ביום 18.3.2015 הודיעה המבקשת כי נוכח ההחלטה בעניין המעצר עד תום ההליכים, אין כוונתה להוכיח את החלקים בכתב האישום המתייחסים לפעילות במסגרת ארגון פשיעה. כן הסכימו המשיב, כמו גם שאר הנאשמים, כי התיק יועבר לשמיעה לפני דן יחיד. ביום 23.5.2015 נקבע התיק להקראה ולדיון ביום 31.3.2015. בדיון שנערך ביום זה ביקשה המבקשת לקבוע מועדים להוכחות. המשיב ביקש, מנגד, לפסול את המותב היות ודן בעבר בעתירות בעניינו של המשיב. ביום 2.4.2015 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לפסילת המותב וקבע דיון בתיק ליום 27.4.2015. הערעור אשר הוגש על ההחלטה בבקשת הפסלות נדחה במסגרת ע"פ 2437/15.

7. ביום 4.5.2014 הגישה המבקשת בקשה לתיקון כתב האישום בשנית. בקשת התיקון - במסגרתה ביקשה המבקשת להשמיט מכתב האישום כל התייחסות לפעילות של הנאשמים במסגרת ארגון פשיעה - הוגשה בעקבות קביעתו של בית המשפט המחוזי מיום 13.11.2014 בדבר היעדר תשתית ראייתית לכאורית לקיומו של ארגון פשיעה. בהסכמת הצדדים, ובשל עיכוב בהגשת כתב האישום המתוקן בשנית, הדיון שנקבע ליום 27.4.2015 נדחה ליום 5.5.2015. לאחר שביום 5.5.2015 התקיים דיון בבקשה, ביום 7.5.2015 נעתר בית המשפט לבקשת המבקשת לתקן את כתב האישום, תוך קביעה כי רשימת העדים תיוותר כמו שהיא. בדיון שנערך ביום 11.5.2015 הגיש המשיב מענה מפורט לכתב האישום. בית המשפט דחה את הדיון לצורך השלמת המענה ליום 27.5.2015. כמו כן קבע בית המשפט חמישה מועדי הוכחות במהלך החודשים יוני ויולי 2015. בדיון שנערך ביום 27.5.2015 העלה המשיב טענות מקדמיות וניתן מענה מפורט לכתב האישום המתוקן בשנית ובנוסף נקבעו ארבעה מועדים נוספים לשמיעת התיק לחודש ספטמבר 2015. יובהר כי ניסיונותיו של בית המשפט לקבוע מועדי הוכחות בפגרה לא צלחו בשל אילוצי באי כוחם של הנאשמים. בדיון שנערך ביום 21.6.2015 נשמעה עדותם של שישה עדים. בבוקר הדיון שנקבע ליום 23.6.2015 עדכן בא כוח אחד הנאשמים כי לא יוכל להתייצב לדיון בשל בעיה רפואית, ובית המשפט דחה את הדיון ליום 29.6.2015. בדיון שנערך ביום זה נשמעה עדותם של ארבעה עדי תביעה נוספים, והמשיב ויתר על שמיעת עדותם של שלושה עדי תביעה. ביום 5.7.2015 דחה בית המשפט עתירה לגילוי ראייה חסויה מטעם המשיב. בדיון שנערך ביום 9.7.2015 ויתרו כלל הנאשמים על שמיעת ארבעה עדי תביעה נוספים והופסקה ישיבת ההוכחות לצורך הידברות עם פרקליט המחוז. פגישה זו לא הניבה תוצאות, ולאחר שהתחדש דיון ההוכחות החלה להישמע עדותם של שני עדי תביעה נוספים.

תמצית נימוקי הבקשה

8. המבקשת - באמצעות באת כוחה, עו"ד עילית מידן - מדגישה כי כתב האישום מייחס למשיב ניהול של מערך פעילות עברייני ומתוחכם. המשיב - שהיה, כך נטען, הרוח החיה מאחורי ההתארגנות העבריינית, היה מעורב הן בארגון הימורים והן במספר מקרים של סחיטה באיומים. במקרה הזה, כך נטען, מסוכנותו של המשיב נלמדת בבירור מן העבירות המיוחסות לו - וזאת אף לאחר שהאישומים וההתייחסויות לקיומו של ארגון פשיעה הוסרו מכתב האישום. לצד המסוכנות, טוענת המבקשת כי יש להתחשב גם בעברו הפלילי המכביד של המשיב, הכולל שבע הרשעות קודמות לרבות הרשעות בגין גרם מוות ברשלנות, תקיפת שוטר, החזקת סכין,

הפרת הוראה חוקית ושוד מזוין, שבגינן ריצה המשיב תקופות מאסר ממושכות בפועל. בנסיבות העניין מוסיפה המבקשת כי קיים גם חשש מובנה לשיבוש הליכי משפט, כאשר חלק מעדי התביעה היו מאוימים על ידי המשיב. לבסוף מצינת המבקשת כי שמיעת הראיות בתיק החלה וכי עד כה נשמעה עדותם של 11 עדי תביעה, מה גם שארבעה מועדי הוכחות קבועים מיד בתום הפגרה.

9. המשיב - באמצעות בא כוחו, עו"ד אורי בן נתן - מציין תחילה כי חלפו כבר כ-16 חודשים מאז הוגש כתב האישום. לטענתו, יש לזכור כי בעוד שהתיק דנן נולד למעשה כתיק של ארגון פשיעה, האישומים הכוללים התייחסות לארגון פשיעה הושמטו כולם בעקבות תיקון כתב האישום. את האישומים שנותרו בכתב האישום ניתן, לטענת המשיב, לחלק לשתי קטגוריות: הקטגוריה הראשונה היא של אישומים שלטענת המשיב "אינם בני מעצר", ובכללם אותם אישומים המתייחסים לניהול ועריכה של הימורים ומשחקי מזל. לצד האישומים האלו, קיימים חמישה אישומים בלבד המשתייכים לקטגוריה השנייה והמייחסים למשיב סחיטה באיומים, כאשר לגבי שניים מהם קבע בית המשפט המחוזי כי התשתית הלכאורית הינה בעוצמה נמוכה בלבד. כמו כן מדגיש המשיב כי איש לא טוען שסחט בכוח או הפעיל אלימות פיסית כלשהי כלפי מאן דהוא. אשר להתקדמות ההליך; לטענת המשיב, בשלב זה רק 27 עדים מתוך 250 מסרו את עדותם, ואין לצפות כי ההליך יסתיים בקרוב. עוד טוען המשיב כי אין מקום להגדיר את עברו הפלילי כעבר פלילי "מכביד", וכי יש להבחין בינו לבין הנאשם 2, יוני שבתייב, אשר ברח למשך שלושה חודשים ואשר עברו הפלילי כולל ריצוי של שבעה מאסרים. לבסוף ציין המשיב כי הוא מציע חלופת מעצר ראוייה בדמות מעצר בית מלא, בתוספת איזוק אלקטרוני והרחק מבאר-שבע.

דיון והכרעה

10. לאחר שעינתי בבקשה ונספחיה ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

11. נקודת המוצא הרלוונטית למקרה דנן הינה, כמובן, הוראתו של סעיף 62 לחוק המעצרים. סעיף זה מאפשר להותיר נאשם במעצר גם בחלוף תשעה חודשים מיום הגשת כתב האישום נגדו אף אם טרם הסתיים ההליך המשפטי בעניינו, וזאת בכפוף לאיזון בין הפגיעה המתמשכת בחירות הנאשם לבין הצורך בשמירה על שלום הציבור וניהול תקין של הליכי משפט. במסגרת איזון זה, על בית המשפט להתחשב, בין היתר, במשך המעצר וקצב התקדמות ההליך, במידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם, בעברו הפלילי ובחומרת המעשים המיוחסים לו [ראו למשל: בש"פ 1766/15 מדינת ישראל נ' פלוני פסקה 9 (15.3.2015) והאסמכתאות שם]. בנסיבות המקרה דנן, לא שוכנעתי כי השתנתה נקודת האיזון שלאורה הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים נגדו, ואפרט.

12. אשר למעשים המיוחסים למשיב ולמסוכנותו; מוכן אני לקבל את טענת המשיב לפיה "מרכז הכובד" של כתב האישום לצורך בחינת האיזון טמון בחמשת האישומים המייחסים למשיב עבירות של סחיטה באיומים - בשונה מסחיטה בכוח - כאשר לגבי שניים מהם קבע בית המשפט בהחלטתו כי מדובר באישומים הנשענים על תשתית לכאורית בעוצמה נמוכה. אולם, אין בהצגת הדברים בדרך זו כדי להפחית מן המסוכנות הנשקפת מן המשיב, שכן בנסיבות העניין אין לנתק באופן מוחלט בין האישומים השונים. גם אם אצא מנקודת הנחה שבית המשפט קבע כי קיימת תשתית לכאורית רק באשר לשלושה מתוך אישומי הסחיטה באיומים - ולא כך היא - אין להתעלם מהעובדה כי לצד אישומים אלו, מצא בית המשפט כי קיימת תשתית לכאורית גם לגבי שורה ארוכה של אישומים נוספים, המלמדים - לכאורה - על התנהלותו העבריינית המתוחכמת והשיטתית של המשיב. אין להתעלם מכך שהאישומים

האלו כרוכים בקשר הדוק עם אישומי הסחיטה, ועל פני הדברים נראה כי מדובר בחלק מפעילות מאורגנת כוללת. כמו כן, יש לזכור כי אישומים אלו אינם נוגעים אך ורק לעבירות של ניהול ועריכה של הימורים, אלא גם לעבירות של הדחה בחקירה בנסיבות מחמירות, שיש בהן כדי ללמד על חשש מוצדק משיבוש הליכי משפט. בתוך כך אעיר כי אין לטעמי בתיקון כתב האישום בשנית כדי לשנות מקביעות אלה.

13. אשר לעברו הפלילי של המשיב; מחד גיסא, עיון ברישום הפלילי של המשיב מלמד כי הרשעתו האחרונה הינה הרשעה בגין גרימת מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב לפני למעלה מחמש שנים. מאידך גיסא, אין להתעלם מכך שבעשור האחרון הוטלו על המשיב עונשי מאסר מצטברים של כ-80 חודשי מאסר. כאשר אלו הם פני הדברים, לא ניתן לומר כי אין מדובר בעבר מכביד.

14. משלא חל שינוי כלשהו בהיבטי המסוכנות, עלינו לבחון אם נקודת האיזון השתנתה לאור משך המעצר וקצב התקדמות ההליך. ברי כי הזמן הממושך שבמהלכו שהה המשיב במעצר עד כה – כ-16 חודשים – הינו תקופה ממושכת. יחד עם זאת, בנסיבות העניין לא די בכך כדי להביא לשינוי בנקודת האיזון. הטעם הראשון לכך הוא כי תקופת מעצר ממושכת, אינה, כשלעצמה, עילה לשחרורו של המשיב ממעצר, בוודאי בתיק הכרוך במספר רב של אישומים, השתלשלות עובדתית סבוכה, ורשימת עדים ארוכה. הטעם השני לכך הוא התרשמותי כי ההתקדמות האיטית של ההליך אינה נובעת מהתנהלות בעייתית או התמהמהות של המבקשת. ניכר כי העיכוב שארע עד כה נבע, בעיקרו, מבקשות הנאשמים לקבלת זמן נוסף ללמוד את התיק ומההליכים הקשורים לתיקונו של כתב האישום בשנית. עיכובים שכאלו עשויים להתעורר, מעצם טבעם, בתיק מעין זה, ואין לומר כי העיכוב לו גרמו הינו בלתי סביר בנסיבות העניין. הטעם השלישי, והוא לדידי העיקר, נעוץ בכך שההליך עלה באחרונה על "דרך המלך". בית המשפט המחוזי כבר קיים מספר דיוני הוכחות, ואף קבע ארבעה ימי דיונים נוספים – בזה אחר זה – בסמוך לאחר סיום פגרת בית המשפט. נכונותם של הצדדים, וכן של בית המשפט, לפעול לקידום ההליך ביעילות – בולטת. כל עוד ההליך יתקדם בקצב מספק, כפי שהדברים מתקדמים בחודשים האחרונים, ובשים לב למסוכנותו של המשיב ולמורכבות התיק, העובדה כי ההליכים אינם צפויים להסתיים בתוך תקופת ההארכה הנוכחית אינה מטה את הכף לטובת שחרורו של המשיב ממעצר.

15. על אף שמעצרו הממושך של המשיב עד כה והצפי כי ההליך לא יסתיים בחודשים הקרובים אינם מצדיקים את שינוי נקודת האיזון בעת הזו, סבורני כי הם כן משנים את האיזון באשר לעצם בחינתה של חלופת מעצר. בשולי החלטתו מיום 13.11.2014 קבע בית המשפט המחוזי כי "לא ניתן במקרה זה לאיין, הן המסוכנות והן החשש להימלטות מן הדין ולשיבוש הליכי משפט, באמצעות חלופת מעצר". קביעה זו, שבגינה החליט בית המשפט שאין מקום לבחון חלופת מעצר קונקרטית, אכן עשויה הייתה להיות רלוונטית בעת שבה נקבעה. יחד עם זאת, מאז חלפו כבר כעשרה חודשים, ואין חולק כי סופו של ההליך אינו צפוי במהלך החודשים הקרובים. בנסיבות אלה, נחה דעתי כי הגיעה העת לבחון אם קיימת חלופה ראויה שתוכל לאיין את מסוכנותו של המשיב. בעבר כבר עמדתי על כך ש"גם במקרים של עבירות חמורות ביותר, יש לשקל חלופת מעצר, כאשר המשפט מתארך ושליטת חירותו של אדם שטרם הוכרע דינו נמשכת תקופה ארוכה" [בש"פ 6681/14 מדינת ישראל נ' מעבאדה פסקה 11 (21.10.2014)]. הדברים יפים ביתר שאת עם כניסתו לתוקף של חוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על-תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2014, במסגרתו קבע המחוקק כי איזוק אלקטרוני, שבעבר היה אך אמצעי לאכיפת תנאיה של חלופת מעצר, הינו בגדר מעצר של ממש, בבחינת "מדרג ביניים" בין שחרור לחלופת מעצר לבין מעצר עד תום ההליכים [ראו: בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני פסקאות 10-12 (10.8.2015)]. טענות בדבר קיומה של חלופה ראויה אכן הועלו בקצרה בדיון שנערך לפני, ומקומן להתברר כדבעי לפני בית המשפט המחוזי. ייתכן – מבלי לקבוע מסמרות בדבר – כי נקודת האיזון שאותה בחנתי לעיל תשתנה ככל שתוצגנה חלופות מעצר

ראויות והדוקות מספיק [השוו: בש"פ 6699/14 מדינת ישראל נ' בן לולו פסקה 29 (12.10.2014)]; בש"פ 1724/15 מדינת ישראל נ' דלו פסקה 21 (16.3.2015)]. אשר על כן, אני מורה לשירות המבחן לערוך למשיב תסקיר מעצר, במסגרתו תיבחן בין היתר האפשרות כי חלופת המעצר המוצעת על ידו תאיין באופן מספק את המסוכנות הנשקפת ממנו. תסקיר זה יונח לפני בית המשפט המחוזי עד ליום 20.9.2015.

16. סוף דבר – הנני מקבל את הבקשה ומורה על מעצרו של המשיב ב-90 ימים החל מיום 18.8.2015 או עד למתן החלטה אחרת בעניינו על ידי בית המשפט המחוזי, והכל בכפוף לאמור בפסקה 15 לעיל.

ניתנה היום, ב' באלול התשע"ה (17.8.2015).

ש ו פ ט